

Linnéuniversitetet
Kalmar Växjö

Yttrande
Dnr: 2019/798-2.10.1

Utbildningsdepartementet
Ert dnr: U2019/00304/UH

Yttrande avseende *En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan*

Linnéuniversitetet välkomnar en resursfördelningsmodell som stärker hela högskolelandskapet, där resurser fördelas på ett kraftfullt, effektivt och dynamiskt sätt som bidrar till att Sverige blir en ledande kunskapsnation.

Inledning

Linnéuniversitetet ställer sig bakom SUHF:s yttrande. Det framhåller betydelsen av den akademiska friheten och vikten av lärosätenas självständighet. Det är positivt med ökad långsiktighet och stabila planeringsförutsättningar som stärks i dialoger mellan lärosäten och regering och som främjar lärosätenas profilering med fokus på mål och strategier. Linnéuniversitetet välkomnar ett samlat anslag för utbildning och forskning, utifrån de förbehåll som SUHF framhåller. I lärosätets eget svar utvecklar vi den fråga vi menar är avgörande för förmågan att skapa ett än mer framgångsrikt högskolesystem till gagn för hela landet.

Högre basanslag för forskning

Ett högre basanslag för forskning är av yttersta vikt, inte minst för de nya universiteten och högskolorna som spelar en avgörande roll för att utveckla Sverige som kunskapsnation. Det är på de nya universiteten och högskolorna som en mycket hög andel av landets utbildning bedrivs. I forskningspropositionen 2016 framhålls betydelsen av att alla högskoleutbildningar ska ha en god forskningsanknytning vilket ger förutsättningar för utbildning av hög kvalitet.

En komplett akademisk miljö kräver balans och dynamik mellan utbildning, forskning och samverkan för att nå den höga kvalitet som behövs för att möta samhällsutmaningarna.

Som en av landets största anordnare av högre utbildning anser Linnéuniversitetet att utrymmet för forskning i högre grad måste matcha utbildningsuppdraget. En större basresurs för forskning stärker inte bara det enskilda universitetet utan hela landet när nästa steg för en kunskapsbaserad ekonomi ska tas.

Linnéuniversitetet är ett lärosäte som tar ett stort ansvar för att hantera samhällsutmaningar genom att erbjuda utbildning av hög kvalitet inom professionsutbildningar och för nödvändig kompetensutveckling genom utbildning på distans och nätbaserad utbildning. Prioriterade samhällsutmaningar som klimat och miljö, hälsa, ökad digitalisering, ett hållbart samhälle och förbättrade kunskapsresultat i det svenska skol- och utbildningssystemet är områden inom vilka Linnéuniversitetet erbjuder utbildning där forskning, utbildning och samverkan kopplas samman.

Ett större basanslag där lärosätets forskningsanslag beräknas på antalet helårsstudenter ger förutsättningar för att nå en god balans mellan grundutbildning och forskning. Vi föreslår därför att man bör höja basanslaget till 42 000 kr/hst vilket ger den förstärkning av basanslagen som STRUT föreslår. Det innebär att lärosäten med ett stort utbildningsutbud ökar förmågan att attrahera studenter och medarbetare genom att stärka sin forskningskapacitet. Därigenom stärks även Sverige som kunskapsnation.

Förutom att bedriva konkurrenskraftig forskning, är ambitionen att erbjuda forskningsbaserade utbildningar och utbildning på forskarnivå inom områden med hög relevans för samhällets kunskapsbehov. Syftet är att säkra framtida kompetensbehov i akademien och på arbetsmarknaden och att öka förmågan att nyttja forskning som bidrar till utveckling, tillväxt och innovation.

Avsättningen ur statsbudgeten är i Sverige betydande för forskning och utbildning, men stagnerar i en tid då kunskapslyft är mer avgörande för utvecklingen än på länge.

Utan stärkt finansiering av såväl utbildning, forskning och samverkan blir det svårt att möta de högt ställda förhoppningarna på högskolorna. Mer specifikt anser Linnéuniversitetet att det saknas direktiv/riktning avseende hur landets kompetensförsörjning till vår framtida forskningsnation ska säkras. Utbildning på forskarnivå är en avgörande brygga till forskning och utgör basen för våra framtida forskare och ämnesutvecklingen på ett universitet. Det finns därför ett stort behov att stärka den statliga forskningssatsningen. Ur ett internationellt perspektiv är den svenska statens andel av landets utgifter för FoU (Forskning och utveckling) låg med en andel på ungefär 28 procent av hela landets FoU). För att utveckla Sveriges universitets och högskolors forskningsanknytning av högre utbildning bör den statliga satsningen på FoU vara betydande och hamna minst i nivå med EU:s 32 procent av hela landets FoU.

Att ingångsvärden och historisk tilldelning påverkar det nya systemet innebär att det är svårt för att de nya lärosätena att utveckla sig och konkurrera med de väletablerade. Överlag är det tveksamt att förslagen skulle innebära en förbättring för ett lärosäte som LNU som har många professionsutbildningar och relativt lite forskning. Risken finns att det istället skulle leda till ökade klyftor mellan de stora, väletablerade lärosätena och de nya lärosätena.

Det är generellt svårt att bedöma riskerna och konsekvenserna med förslagen då utfallet kan variera mycket beroende på politisk styrning och ledning vid respektive lärosäte. Det krävs konkretion, eftertanke och att man går vidare med en risk- och konsekvensanalys. Slutligen: det största problemet med dagens system är inte strukturerna utan att sektorn är underfinansierad. Att omfördela samma pott pengar är ingen lösning för detta fundamentala problem

Peter Aronsson, rektor
Linnéuniversitetet